

De afro-asiatiske indlæg var i vidt omfang præget af gentagelser fra tidligere års debatter; tonen i indlæggene var bitter og resigneret. Nye ideer om, hvorledes man skulle kunne komme videre, var der ingen, der havde. I stedet var der en klar tendens til at lægge apartheidudvalgets rapport og især dets konklusioner og anbefalinger til grund for både indlæg og forslag.

Vestmagternes fortsatte økonomiske samarbejde med Sydafrika blev fordømt i hårde vendinger, og der blev rettet talrige opfordringer til afbrydelse af disse forbindelser. Japan var i år i flere indlæg genstand for særlig omtale, og de afro-asiatiske lande indskrænkede sig ikke som tidligere til blot at beklage broderlandet Japans samhandel med og investering i Sydafrika. Den militære bistand, som fra visse vestlige magters side fortsat ydes Sydafrika, var genstand for hård kritik; ikke mindst var Frankrigs militære samarbejde med Sydafrika udsat for kraftigere angreb end tidligere, samtidig med at kun et forsvindende mindretal fandt anerkendende ord om Storbritanniens overholdelse af våbenembargoen.

Fra flere sider blev det fremhævet, at apartheiddoktrinen nu også indeholdt et element af aggression; Sydafrikas nabo-stater havde været udsat for såvel økonomiske som militære trusler.

Visse arabiske lande indførte i deres indlæg på ny i år sammenligninger mellem Sydafrikas apartheidpolitik og zionismen, hvilket affødte de sædvanlige kraftige ord-dueller, i hvilke dog stridens tre arabiske hovedparter, Jordan, Syrien og Den forenede arabiske Republik, aldrig deltog; ej heller de afrikanske lande deltog i disse debatter, og det var tydeligt, at indførelsen af dette element i debatten ikke kom de afrikanske lande tilpas. Et nyt moment i de arabiske landes indlæg var den påståede sammenhæng mellem den fortsatte lukning af Suez-kanalen, for hvilken de tillagde Israel hele skylden, og Sydafrikas stigende havneindtægter samt dette lands voksende strategiske betydning for den vestlige verden.

Fra alle sider rettedes kraftige opfordringer om at yde større moralsk, politisk og materiel bistand til de sydafrikanske frihedskæmpere, ligesom det med baggrund i den på den internationale menneskerettig-

hedskonference i Teheran vedtagne resolution om beskyttelse af menneskerettighederne i krigstider blev krævet, at frihedskæmperne skal behandles som almindelige krigsfanger i henhold til Genève-konventionen af 1949 og ikke som politiske fanger eller almindelige forbrydere.

Sikkerhedsrådet burde snarest tage apartheid-sagen op til alvorlig behandling med henblik på iværksættelse af forholdsregler i henhold til pagtens kapitel VII.

Fra mange sider i den afro-asiatiske gruppe rettedes tak til de skandinaviske lande for deres holdning til apartheidspørgsmålet. Det var ikke blot en tak for de relativt store bidrag, disse lande yder til navnlig FN's Trustfond, uddannelsesprogrammerne og „International Defence and Aid Fund“, men det var også en tak for den skandinaviske indstilling til menneskerettighedernes og racelighedens knægtelse i Sydafrika.

Atter i år fandt den opfattelse udtryk i enkelte indlæg, at apartheidproblemet i dag bør ansues som et koloniproblem og løses efter samme retningslinier, d.v.s. på basis af Generalforsamlingens resolution 1514 (XV). Ved præsentationen af det afro-asiatiske resolutionsforslag blev spørgsmålet omtalt, jfr. nedenfor, men fandt heller ikke i år optagelse i selve resolutionsteksten.

De kommunistiske landes indlæg fulgte gængse baner i fordømmelsen af vestmagterne i almindelighed og NATO-landene i særdeleshed. Sovjetunionen rejste på ny i år kritik af FN's Trustfond; i modsætning til forrige år var kritikken dog holdt på et sagligt plan og bestod først og fremmest i et krav om offentliggørelse i rapporten af modtageres navne, således at man derigennem kunne sikre sig, at ydelserne virkelig kom apartheidpolitikens ofre til gode. (Sovjetunionen har i år intet ydet til FN's Trustfond og har i fondets levetid i alt kun ydet \$ 15.000; til sammenligning kan tjene, at Danmark i alt har ydet \$ 119.125 og Sverige \$ 189.380 siden 1965). Nigerias faste repræsentant, der er næstformand i FN's Trustfunds-komité, afviste senere de sovjetiske krav, idet han understregede nødvendigheden af, at fondet også i fremtiden kan arbejde uden nogen form for publicitet; offentlighed ville let kunne skade modtagerne i Sydafrika. Bemærkelsesværdigt var det, at